

Badke (remix)

LAGESTE & STEREO48 / KVS

Een doordringende remix van de Palestijnse identiteit

Jasper Delva
Gezien op 11 juni 2025
KVS Bol, Brussel

Twaalf jaar geleden bracht Les Ballets C de la B ‘Badke’ dat de Palestijnse identiteit door dans op bijzondere wijze kanaliseerde. Nu hernemen laGeste & Stereo48 het krachtige origineel met ‘Badke(remix)’. Die remix voelt tegelijk als een echo uit het verleden en een rauwe blik op het heden. De energieke, doordringende voorstelling blijft vooral schrijnend actueel.

15 JUNI 2025

Een lange, donkere stilte. Tot een krijs de ruimte vult. Anderen volgen. Een ritmisch strak gedrum van voeten welt op, zwelt aan. “Ik ben hier, ik ben hier, ik ben hier…” roepen stemmen in koor. Maar de stilte neemt de ruimte terug over. Twee centrale lichten onthullen een rij van tien lichamen, gekleed in kostuums, jurken en andere feestelijke kledij. Ze houden hun armen over elkaars schouders. Ze kijken ons niet aan, staan met hun rug naar ons gekeerd.

Shahd Jabarin verlaat de ketting van lichamen. Ze toont ons traag, in opvallende stilte de bewegingen die centraal zullen staan in de rest van de voorstelling. Die komen uit de *dabke*, een ritmische Palestijnse volksdans die traditioneel opgevoerd wordt bij bruiloften en buurtfeesten. Maar enkel presenteren is het niet. Het voelt alsof ze de bewegingen leert, zich eigen maakt. Anderen in de rij volgen haar, een beeld van overlevering. De traditionele dans wordt dan ook al doende van generatie op generatie doorgegeven.

Het concept blijft even krachtig in zijn eenvoud.

Hoe meer performers deelnemen, hoe meer de energie in de groep stijgt tot het kookpunt wordt bereikt. Plots weer een kreet, alle lichten springen aan. De muziek van Nasser Al-Fares, in bewerking door Sam Serruys, knalt door de boxen. De bezwerende, doordringende *mijwiz*, de traditionele tweepijper die bij de *dabke* hoort, neemt daarin de hoofdrol voor zijn rekening. Het feest barst nu volop los.

Het voelt alsof we een huwelijksfeest bijwonen, waar de tien uitstekende dansers zich overgeven aan de dans met tomeloze energie en aanstekelijke vreugde. Ze tonen de vreugde van samen zijn, van springen, van bewegen en dit plezier willen delen, maar tegelijk tonen ze ook de Palestijnse noodzaak om deel uit te willen maken van de wereld.

Wie het origineel uit 2013 zag, weet ondertussen dat 'Badke(remix)' hetzelfde stramien volgt als zijn voorganger. Het concept blijft even krachtig in zijn eenvoud. In een eindeloos durende dans matten de performers zich af. Groepsdansen, solo's en duetten volgen elkaar non stop op en het zweet gutst zichtbaar van de lijven. Er volgen eindeloos veel variaties, waarbij de dansers hun eigen skills inbrengen en de *dabke* zo vermengen met acrobatie, *street- en breakdance* en moderne dans. Het gaat zichtbaar om de energie die dans in zich draagt en uitdraagt.

Met slechts enkele ingrepen wordt politieke inhoud toegevoegd. Zo is er opnieuw de opvallend kale scenografie. Geen folkloristisch decor, geen verwijzing naar een concrete plek. Enkel die eenzame waterautomaat centraal op scène met daarnaast een typische, geruite plastieken boodschappentas. Het is een niet mis te verstane verwijzing naar de huidige humanitaire crisis in de Gazastrook. Toch is de voorstelling niet expliciet politiek. Natuurlijk zijn er scènes waarin dat doorschemert - lichamen liggen als dood op de grond of worden als lijken gedragen, dansers staan met geheven vuisten, of ze kijken ons recht aan, alsof ze verblind worden door een politieschijnwerper.

Het dansen wordt een houvast, een manier om te overleven.

Enkele keren valt de stroom plots uit. De energie wordt dan bruut onderbroken wanneer licht en geluid plots uitvallen. Na deze interrupties, die door de dansers steeds ondervangen worden met zang en ritmische drum, slaat de sfeer om. Op elk uitbundig feestje loopt het wel eens uit de hand. Het is geen dik aangezet drama, dat de dansers van LaGeste en Stereo48 hier laten zien. Ernstige momenten duren dan ook niet lang en na een onderbreking wordt het dansfeest steeds weer opnieuw ingezet.

Het circulaire patroon dat daardoor ontstaat, creëert inhoud; het dansen wordt een houvast, een manier om te overleven. Het illustreert het leven in de Palestijnse gebieden, maar laat ook zien wat de dwingende kracht van nationale rituelen is. Tegelijk kan je met de zoveelste genocide die de staat Israël nu in Gaza pleegt in het patroon van deze remix ook een klare 'l'*histoire se répète*' zien.

Ook in de verhouding tussen het collectieve en individuele lichaam valt een terugkerend patroon op. Vaak beweegt de groep als één organisme, een collectief voortgestuwd door ritme, adem, zweet, energie. Het zijn momenten van pure gedeelde kracht. Tot dat het collectief weer uit elkaar valt. Lichamen doen dan iets onverwachts, vallen zo uit de groep: een schreeuw zonder aanleiding, een spastische interventie, een vertraging die net te lang aanhoudt. Het voelt alsof het hen teveel wordt. De realiteit haalt hen in. De schijn van het feest kan niet langer opgehouden worden. Het laat een gevoel van eenzaamheid achter. De choreografie bouwt niet op tot een moment van gedeelde harmonie, eerder toont ze een beeld van botsing die steeds weer onderstreept hoe wankel samen zijn is.

Zo wordt wat de dansers op podium brengen meer dan beweging. Het voelt als een getuigenis van hun leven, hun bestaan. De voorstelling straalt een gevoel uit van noodzaak. Alsof het dansen levensnoodzakelijk is. Een middel om te overleven, om niet te verdwijnen.

De scènes gedanst in stilte vormen de meest krachtige momenten in de voorstelling.

Soms overvalt je het gevoel dat de dansers zich bewegen door herinneringen die niet volledig van hen zijn. Alsof ze dansen voor een thuis dat enkel in hun verbeelding bestaat. Deze scènes, vaak gedanst in stilte, vormen de meeste krachtige momenten in de voorstelling. Het voelt dan alsof je naar geesten kijkt. Het krachtige slot is daar het beste voorbeeld van. De tien performers op een rij blijven ijzig traag de typsiche *dabke*-bewegingen hernemen op de gedempte tonen van de zich nog altijd herhalende maar stilletjes uitdovende muziek. Ze kijken emotieloos voor zich uit. Tot alles opnieuw eindigt in het donker.

‘Badke(remix)’ is geen voorstelling die je rustig bekijkt en nadien analyseert. Wie kijkt, voelt de puls, de herhaling, de ademnood. Het is moeilijk om niet mee te bewegen. De dansers eisen ruimte. Met stampende voeten, maar ook met momenten van stilte die even luid spreken. Er wordt vooral niet om medelijden gevraagd. Ze tonen kracht, overgave, de wil om ruimte te scheppen waar die hen wordt ontzegd.

In vergelijking met de originele ‘Badke’ voelt deze remix donkerder. Minder uitbundig, maar daarom niet minder krachtig. De energie is nog steeds fysiek en aanstekelijk, maar de onderlaag is scherper geworden. De context is dan ook veranderd. Het toont een groep die, ondanks alles, weigert vastgepind te worden in slachtofferschap, die blijft doorzetten. Tegelijk zijn ze niet eenvoudigweg een beeld, een representatie van het verzet tegen het geweld van de staat Israël. Ze zijn vooral dansers, mensen.